

1 törzs 3·56 m^3 -rel 1450 márkán (1696 K), vagyis m^3 -ként
407 márkán (476 K);

1 törzs 1·72 m^3 -rel 700 márkán (819 K), vagyis m^3 -ként
407 márkán (476 K);

1 törzs 4·76 m^3 -rel 1870 márkán (2188 K), vagyis m^3 -ként
392 márkán (458 K);

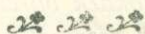
1 törzs 3·44 m^3 -rel 1325 márkán (1550 K), vagyis m^3 -ként
388 márkán (454 K) és

1 törzs 1·70 m^3 -rel 598 márkán (700 K), vagyis m^3 -ként
352 márkán (412 K).

Jobb minőségű égerfáért 50 cm vastagságig részben m^3 -ként
250 M-át (293 K-át) fizettek. (L. L.)

Erdőgondnoksági székhelyváltozás. Földmivelésügyi m. kir.
miniszter ur a tótsóvári m. kir. erdőhivatalhoz tartozó ujhutai
m. kir. erdőgondnokság székhelyét Ujhutáról Diósgyőrré helyezte
át. Czime ezentul: Ujhutai m. kir. erdőgondnokság Diósgyőrről
lesz. (L. L.)

Elszámolás a „Mensa Academica” czéljaira befolyt adományokról. A főiskolai „Mensa Academica Egyesület” elnöksége
őszinte és hálás köszönetének nyilvánításával ujabban a következő
adományokat nyugtázza: Selmeczi Takarékpénztár 50 K, Selmeczi
Népbank 50 K, Országos Bányászati és Kohászati Egyesület
szepesi osztálya 50 K, özv. Joerges Á. és Fia 30 K, Kövesi
Antal 25 K.

VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK AZ ERDÉSZETI SZOLGÁLAT KÖRÉBŐL.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdőtisztii létszámukban be-
álló változásokról bennünket levelező-lapon értesíteni sziveskedjenek.)

A Személyem körüli minisztérium ideiglenes vezetésével megbízott magyar
miniszterelnököm előterjesztésére Hoffmann Antal uradalmi főerdőtanácsosnak,
sok évi sikeres szolgálata elismerésül, a királyi tanácsosi czimet díjmentesen
adományozom.

Kelt Bécsben, 1913-ik évi április hó 11-én.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

LUKÁCS LÁSZLÓ s. k.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Briestyanszky* Endre m. kir. erdőtanácsost végleges nyugalomba helyezte.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Würsching* Frigyes m. kir. erdőtanácsost végleges nyugalomba helyezte.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter áthelyezte *Pukács* Endre m. kir. segéderdőmérnököt Budapestre a földmivelésügyi minisztérium I. A. főosztályához; *Papolczy* József m. kir. segéderdőmérnököt Rahóra erdőgondnoknak s végül *Mamira* József m. kir. segéderdőmérnököt Csikszeredára az ottani m. kir. állami erdőhivatalhoz.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter áthelyezte *Bechine* Ferencz m. kir. segéderdőmérnököt Bereczkről Dévára és beosztotta az ottani m. kir. állami erdőhivatalhoz, továbbá áthelyezte *Valics* János m. kir. segéderdőmérnököt Sepsiszentgyörgyről Bereczkre erdőgondnoknak.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Horváth* Béla m. kir. erdőmérnök-gyakornoknak állami szolgálatáról történt lemondását elfogadta.

ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA.

I.

KÖRRENDELET

a havasi és más gyeplegelőknek bárczázás útján való hasznosításánál, az állattulajdonosok részéről elismerendő kötelező feltételek tárgyában.

Valamennyi m. kir. kincstári erdőgazgatóságnak, főerdőhivatalnak és erdőhivatalnak.

1562/I/B/1. sz. — Az állami erdőgazdasághoz tartozó havasok és más állandó gyeplegelők kezelése és bárczázás útján való hasznosítása tárgyában az 1911. évben 114562. számú rendelettemmel kiadott utasítás 20. pontja szerint azokban a községekben, ahol a nép a legeltetési engedélynek bárczaváltás útján való megszerzése körül követendő eljárást még nem ismeri és ahol az állattulajdonosok és alkalmazottaik a bárczázás mellett átengedett havasi és más gyeplegelők használata tekintetében jogaik és kötelességeik

felől kellőképen tájékozva nincsenek, azok megismertetéséről az igazgatási hivatalok megfelelően gondoskodni tartoznak.

Miután egyes igazgatási hivatalok eme rendelkezésnek csak többé-kevésbbé hiányosan tesznek eleget, felhivom az illető igazgatási hivatalokat, hogy a bárczázási eljárásnak és e rendszer előnyeinek, valamint az állattulajdonosok és alkalmazottaik által gyakorolható jogoknak és teljesítendő köteleességeknek az érdekelt gazdanéppel való alapos megismertetését szigorú kötelességüknek ismerjék s legyen gondjuk reá, hogy e tekintetben aliszti személyzetük is minden tekintetben helyesen legyen tájékozva.

A cél érdekében feltétlenül megkövetelem, hogy a havasi és más gyeplegelőket használó állattulajdonosok és azok alkalmazottainak jogai és kötelességei a fentidézett utasítás 20. §-ának utolsóelőtti bekezdése értelmében külön összefoglaltan, minden önállóan hasznosított legelőre nézve az ottani adott viszonyok és a rendszeres legelőgazdaság mielőbbi elérésének biztosítására alkalmas eszközök gondos mérlegelésével meg legyenek állapítva.

Mulhatatlanul elvárom továbbá, hogy a jogok és kötelességek eme foglalatában az előbb jelzett követelmény szem előtt tartásával (vagyis az adott viszonyokra és az elérni kívánt célra való tekintettel) mindazok a feltételek megfelelően tárgyalva legyenek, amelyeket a minta gyanánt idecsatolt „Kötelező feltételek” felölelnek.

Az így összefoglalt és a helyi viszonyokból eredhető szükséghez képest esetleg ki is egészített kötelező feltételeket az állat-összeírást és illetőleg a bárczaváltást megelőzőleg az érdekeltek előtt mindazon községekben fel kell olvasatni és meg kell magyarázni, ahol a nép azokat még nem ismeri, vagy ahol a felolvasás, illetőleg megmagyarázás szüksége bármely más okból felmerül.

A felolvasás és megmagyarázás megtörténte az 1911. évi 114562. számú rendelettemmel kiadott utasítás 20. §-a szerint az érdekeltek aláírásával igazoltatandó.

Ezen igazolási eljárás egyszerűsítése végett megengedem, hogy ott, ahol az érdekeltek összességével való aláíratás nehézségekbe ütközik, az igazolást az érdekelt állattulajdonosok nevében az előlidézett utasítás szerint megválasztandó négy községi bizalmiférfi teljesítse.

Ezek kapcsán meghagyom az érdekelt igazgatási hivataloknak, hogy ha kerületükben olyan havasi és más gyepelgelők vannak, amelyeken akár a kellő berendezések hiánya, akár más, gyorsan meg nem szüntethető akadály miatt az 1911. évi 114562. számú rendelettel kiadott utasítás csak több évi átmeneti idő után lesz teljes egészében életbeléptethető, azokra nézve a most idézett rendelettel már a folyó évi január hó 1-ig elém terjeszteni rendelt utasítást késedelem nélkül állítsák össze és legkésőbb a folyó évi május hó 15-ig multhatatlanul terjeszszék elém s ugyanakkor mutassák be a fentiek értelmében összeállított „Kötelező feltételek” 1—1 példányát is.

Budapest, 1913. évi márczius hó 31-én.

A miniszter rendeletéből:

Téglás

miniszteri tanácsos.

MINTA.

Kötelező feltételek

a bárcázás útján hasznosított legeltetési engedély igénybevételére nézve.

1. Minden kincstári legelőn csak olyan fajú, fajtájú és nemű s csakis olyan koru állat legeltethető, amelyet az illetékes kincstári igazgatási hivatal megállapít.

2. Ugyanaz a hivatal állapítja meg az egyes legelőkre felhajtható állatok számát, valamint a legeltetés időtartamát, beosztását, sorrendjét és módját is.

3. Legeltetésre csak az jogosult, aki a kincstári erdőbirtok és tartozékaira érvényes árjegyzékben megállapított legeltetési díjnak előre, készpénzzel való lefizetése ellenében az illetékes m. kir. erdő-gondnokságtól szabályszerű legeltetési bárczát kap.

A legeltetési bárczák kiadását megelőzőleg a kincstári erdészeti tisztség a legeltetés jogát igénybe venni szándékozó állattulajdonosokat és azoknak a legelőre hajtani szándékoltt állatait az érdekelt községekben előre kihirdetendő időben, az állattulajdonosok által megválasztandó négy bizalmiférfi közreműködésével, a jelentkezés sorrendje szerint évente összeírja.

Ha az összeíráskor több állatot jelentenek be, mint amennyi

az illető legelő állatbirása, akkor a többletet a kincstári tisztség törli. Ez alkalommal elsősorban az erdőkárosítók, vadorzók és izgatók állatai mellőztetnek.

Megrögzött erdőkárosítók, vadorzók, izgatók és ellenszegülők állatai az összeírásból eleve is kizárhatók; ellenben azok, akik személyesen, vagy családtagjaik által a kincstári munkákban kifogástalan viselkedéssel rendszeresen részt szoktak venni, az összeírás során különös figyelemben részesülnek.

4. Az állatösszeírás alkalmával a bejelentett állatok után bejelentőik által bánatpénz fizetendő és pedig:

1 darab tehén, ökör, ló vagy 2 évet betöltött növendékmarha után 2'00 korona;

1 darab 2 éven aluli növendékmarha, vagy 2 évnél idősebb sertés után 1'00 korona;

1 darab 2 éven aluli sertés vagy juh, kos vagy ürü után 0'50 korona;

1 darab idei bárány után 0'20 korona.

A bánatpénzzel az állattulajdonos szavatol az iránt, hogy bejelentett állataiból felvehetőknek minősítendő állataiért a bárczát tényleg ki is váltja és nem történik meg az, hogy egyesek célzatosan több állatot jelentsenek be, mint amennyit valóban legelőre adni óhajtanak s ennek folytán mások állatai a legelőről szükség-telenül kiszoruljanak és a kincstár anyagi kárt szenvedjen.

Erre való tekintettel a bánatpénz csak az időközben esetleg elhullott, vagy beigazoltan megbetegedett állatok után adatik vissza, míg a többi állatok után befizetett bánatpénz a bárczaváltás alkalmával fizetendő legeltetési bérbe fog beszámíttatni.

5. A legeltetés csakis közös pásztor felügyeletével történhetik.

A pásztort (tejszövetkezeteknél a fejő lányt is) az állattulajdonosok fogadják fel és kötelesek azoknak munkakönyvét (esetleg cselédkönyvét) a kialakított bért feltüntető szerződéssel együtt az erdőgondnoksághoz benyújtani.

Üszökből és tehenektől 50—60 darab, tulkokból és ökrökből 70—80 darab, juhokból 80—100 darab számítható egy pásztorra.

Az állattulajdonosok által felfogadott pásztornak ugyancsak az állattulajdonosok által előre kialakított bérét az állattulajdonosok által e célra előre befizetendő pásztorbérből a kincstár fizeti.

Ez okból a pásztor csakis készpénzfizetésben megállapított bér mellett fogadható fel.

Az egyes állattulajdonosok által pásztorbér czimén fizetendő összeget a kialakudott pásztorbérnek a pásztor őrizetésére bízott jószág számával való elosztása útján a kincstári tisztség állapítja meg.

Amíg a kincstári tisztség által is elfogadható pásztor felfogadva és az egy állatra eső pásztorbérhányad megállapítva nincs, sem a bárcázás nem fog megejtetni, sem pedig a felfogadott jószágnek a legelőre való felhajtása nem engedhető meg.

Pásztoroknak csakis arra alkalmas, megbízható egyének fogadhatók fel, annál is inkább, mivel a kincstár a legelőre felhajtott állatok őrzéseért és gondozásáért s illetőleg azokat a legelőn netalán érő károkért semminemű felelősséget nem vállal, sőt ha a felfogadott egyének mulasztása vagy kihágása folytán a kincstárra kár háramolnék, a felelősség azért is az állattulajdonosokat fogja terhelni.

Közismert orvvadászok, erdőkárosítók, izgága, rovott multu és iszákos egyének, valamint olyanok, akik testi vagy szellemi fogyatékoságaik miatt arra nem alkalmasok, pásztoroknak, vagy más havasi alkalmazottaknak fel nem fogadhatók.

Az engedetlenséget tanúsító, vagy egyébként meg nem felelő pásztorok (fejő lányok) helyébe az állattulajdonosok az erdőgondnokság felszólítására azonnal másokat kötelesek fogadni.

6. A havasi legelőre felfogadott pásztorok a havas megszállásának napja előtt nappal a kezelő erdőtisztnél jelentkezni tartoznak és ettől kezdve a felhajtás napjáig a legelő és legelőberendezések rendbehozatalával foglalkoztathatók, anélkül, hogy ezért külön díjazásban részesülnének.

7. A legeltetési bért és a pásztorbért az állattulajdonosok az erdőgondnokság által előre meghatározott és közhirrre tett napon bárcza ellenében fizetik be.

8. A felfogadott állatok után a következő legeltetési bérek fizetendők:

1 drb. tehén után korona (stb. itt felsorolandók az erdőtermény-árjegyzékben az illető legelőre és állatfajokra megállapított legelőbérek, az árjegyzéknek megfelelő részletezéssel).

(Ha esetleg külön istállóbér is fizetendő, akkor e helyen azt is meg kell említeni.)

9. A legelőre való fel- és lehajtás kizárólag azokon a napokon s azokon az utakon és ösvényeken végezhető, amelyek az erdőgondnokság által erre ki fognak jelöltetni.

10. A havasi legelőkre, valamint az éjjelezés végett haza nem járó csordákkal (nyájakkal) legeltetett más gyeplegelőkre a legelő jószágot a által azzal megbízott közeg fogadja fel és pedig csakis szabályszerű legeltetési és ellenőrzési bárcza előmutatása ellenében.

A legeltetési bárcza azonban a jószág átvételét igazoló záradékkal ellátva bemutatójának visszaadatik és nyugta gyanánt megőrzendő, mert a bárczán megjelölt jószágot akár ideiglenesen, akár véglegesen csak az átvételi záradékkal ellátott bárcza bemutatása, illetőleg (a legeltetési időszak végén) visszaadása ellenében szabad a legelőről kiadni.

11. Olyan istállóból származó állatokat, melyekben a felhajtás idején, vagy megelőzőleg 6 héten belül ragadós állatbetegségek voltak, a kincstári legelőre hajtani tilos.

Ragályos marhabetegségek által fertőzött községekből származó marhák csak állatorvosi bizonyítvány alapján hajthatók kincstári legelőre.

12. A legelőre a 10. pontban foglaltak szerint felfogadott állatok őrzés és gondozás végett a pásztoroknak adandók át.

13. A pásztorok kötelesek:

a) az őrizetükre és gondozásukra bízott állatokat hűségesen őrizni, minden bajtól óvni és lelkiismeretesen gondozni;

b) a gyomnövényeket (ideértve a mohákat is) állandóan irtani; a köveket összegyűjteni, a zsombékokat, vakondturásokat és hangyabolyokat széthányni és földjüket elegyengetni, továbbá a trágyalepényeket kiszáradásuk előtt széjjelgereblyézni;

c) a delelés, itatás és éjjelezés, valamint a legeltetés sorrendje, beosztása, módja és tartama tekintetében a kezelő erdőgondnokság részéről megállapított szabályokat lelkiismeretesen követni;

d) a beteg jószágot a többtől azonnal lehetőleg elkülöníteni és a megbetegedést a legelő felügyeletével megbízott alkalmazottnak (vagy az állattulajdonosok megbízottjának) bejelenteni.

14. A legeltetési időszak alatt bármely okból lehajtott, illető-

leg a legelőről visszavett állatok legeltetési és pásztordijának (istállóbérnek) visszatérítésére az állattulajdonosok igényt nem tarthatnak.

Egy legeltetési időszak alatt ugyanazon tulajdonos állatainak ismételt le- és felhajtása csak a legelőt kezelő erdőgondnokság írásbeli engedélye mellett engedhető meg.

A legelőre felhajtott marhát a legeltetési időszak alatt más legelőn, vagy a községben levő marhával kicserélni nem szabad.

15. Az az állattulajdonos, aki e tilalmak ellen vét, vagy a legelőre beteg állatot hajt fel, legeltetési jogát azonnal elveszti, anélkül, hogy a befizetett bárczadij visszatérítésére igényt tarthatna.

Ugyanez a büntetés éri a törvény szerint lehetséges megtorlásokon kívül azt az állattulajdonost is, aki a pásztorokat a legelőrendtartás megszegésére biztatja, vagy a legelőrendtartást maga megszegi.

16. Az állattulajdonosoknak a legeltetési bárcza az abban körülírt legeltetési jogon kívül semmiféle haszonvételi jogot nem ad. Nincsen megengedve az sem, hogy az állattulajdonosok, vagy alkalmazottaik a kincstári területen kutyával, vagy lőfegyverrel járjanak. A legelő jószág őrzésére szükséges kutyák 35 *cm* hosszú és 6 *cm* vastag, térd alá lógó koloncczal látandók el. A koloncz nélküli vagy szabálytalan koloncczal ellátott kutyák az erdészeti személyzet által lelőhetők, anélkül, hogy a lelőtt kutyákért bármiféle kártérítéssel tartoznának.

17. A legelőn éjjelező állatoknak takarmányozásáról és almozásáról, sóval és korpával való ellátásáról az állattulajdonosok tartoznak gondoskodni.

18. Tartós esőzések alkalmával a legeltetéssel szünetelni kell. Evégből a havasi legelőkön és a haza nem járó csordákkal (nyájakkal) legeltetett más gyeplegelőkön a kincstár megengedi, hogy az állattulajdonosok a legelőnek az erdőgondnokság által e célra előre kijelölendő részét elkerítsék és ott szénát gyűjtsenek. Ez a széna azonban csak a legelőkön etethető fel és onnan el nem hordható.

19. A kincstári legelőkön csak a kincstár által előzetesen engedélyezett, vagy kötelezővé tett építkezéseket szabad végezni s azokat is a kincstár részéről megszabott feltételek betartásával.

20. A félszerek, aklok és pásztorkunyhók befödésére luczfenyőkéreg általában csak ott és olyan feltételek betartásával használható, ahol és amiként azt a m. kir. erdőgondnokság megengedi.

21. A legelőn szükséges tüzeléshez való faanyagok csupán az erdőgondnokság által e célra kijelölt helyekről s a kincstár részéről megszabott módon, időben és feltételek mellett gyűjthetők és tüzelni is csak a kincstári erdőgondnokság által megszabott követelmények lelkiismeretes betartásával szabad.

22. A közös érdekű ügyeiknek könnyebb elintézése végett az állattulajdonosok kötelesek minden legelőre egy legelőgazdát (havasgazdát) választani, akinek joga és kötelessége lesz az is, hogy a felfogadott alkalmazottakat és azok tevékenységét, különösen pedig az állatok gondozását az állattulajdonosok részéről ellenőrizze.

23. A bárcázás útján hasznosított kincstári legelőkön szolgáltatott teljesítő személyzet az illetékes kincstári erdőgondnokság fegyelmi hatósága alatt áll és annak rendelkezéseit a fenti 5. §-ban foglaltak terhe alatt pontosan követni tartozik.

*

Hogy a bárczás legeltetési engedély megszerzéséhez kötött ezen feltételek az érdekelt állattulajdonosok előtt felolvastattak és anyanyelvükön megmagyaráztattak, az állattulajdonosok nevében igazoljuk:

Kelt stb.

N. N.

(A község által megválasztott négy bizalmiférj aláírása.)

II.

KÖRRENDELET

az 1912. évi LXV. t.-cz. 38. §-a harmadik bekezdésének a természetbeni lakást élvező állami tisztviselők, altsztek és szolgálkkal szemben való alkalmazása tárgyában.

Valamennyi fő- és ügyosztálynak, a számvevőségi igazgatónak, a számvevőség mindhárom csoportjának, a segédhivatalok főigazgatójának és valamennyi alárendelt hatóságnak, hivatalnak, intézetnek és közegnek.

2893/1913. eln. sz. — Az állami alkalmazottak, valamint azok özvegyeinek és árváinak ellátásáról szóló 1912. évi LXV. t.-cz.

38. §-ának harmadik bekezdése szerint abban az esetben, ha az idézett törvény alapján járó nyugdíj a lakbérnyugdíjjal együtt a tisztviselő, altiszt vagy szolga által a tényleges szolgálatban utoljára élvezett beszámítható javadalmazásnak és lakáspénznek együttes összegét meghaladná, a lakbérnyugdíjat csak a nyugdíj és a beszámítható javadalmazásnak és lakáspénznek együttes összege közt mutatkozó különbözet összegével lehet megállapítani.

Mintthogy ez a határozmány nem intézkedik azokra az esetekre, amelyekben a tisztviselő, altiszt vagy szolga lakáspénz helyett lakást természetben élvezett, a pénzügyminiszter urtól nyert felvilágosítás után tudomásvétel és mihez tartás végett értesitem a Czimet, hogy a lakbérnyugdíj megállapítása, illetőleg az 1912. évi LXV. t.-cz. 38. §-ának harmadik bekezdésében foglalt rendelkezés alkalmazása szempontjából azoknál a tisztviselőknél, altiszteknél és szolgáknál, akik lakást természetben élveztek (ideértve a laktanyaszerű elhelyezést is), vagy akik bármilyen okból nem élvezték az őket különben megillető lakáspénznek összegét, azt az összeget kell lakáspénznek tekinteni, amelyre az illető tisztviselőnek, altisztnak, vagy szolgának utolsó állomáshelyén igénye lett volna, ha részére természetbeni lakás ki nem jelöltetett volna. Ennélfogva, ha az 1912. évi LXV. t.-cz. alapján járó nyugdíj a lakbérnyugdíjjal együtt nagyobb lenne, mint a tisztviselő, altiszt vagy szolga által a tényleges szolgálatban utoljára élvezett beszámítható javadalmazásnak és annak a lakáspénznek együttes összege, mely az illető részére természetbeni lakás hiányában utolsó állomáshelyén járt volna, a lakbérnyugdíjat csak azzal a különbözeti összeggel lehet megállapítani, amely a nyugdíj és a beszámítható javadalmazásnak, valamint a fentiek szerint különben járó lakáspénznek együttes összege között mutatkozik.

Budapest, 1913. évi márczius hó 20-án.

Gróf Serényi s. k.

III.

SZABÁLYRENDELET

a kincstári erdőtiszti személyzet részére kijelölt vadászterületek tárgyában.

Valamennyi kincstári erdőigazgatóságnak, főerdőhivatalnak és erdőhivatalnak.

15367/II/B. szám. — Már hivatali elődeim az erdőkincstári vadászterületek egy részének a személyzet részére történt kijelölésével azt kívánták elérni, hogy az erdőtisztek és altisztek a vadászatnak sportszerű üzésében nemes szórakozásra találván, azt megkedveljék, annak közgazdasági fontosságát felismerjék s vadászati szakismereteiket gyakorlatilag is fejleszék, hogy azután e szakismeretekkel nemcsak az erdőkincstári vadászterületek értékének fokozására, hanem általában a hazai vadászati érdekek okszerű előmozdítására hathatósan közreműködjenek.

Hivatali elődeimnek e törekvésével nemcsak hogy teljesen azonosítom magamat, hanem azt kívánom, hogy a személyzet részére kijelölt eme vadászterületek rendeltetésüknek mennél jobban megfeleljenek s hogy a vadászat gyakorlatában az erdészeti tiszti s altiszti karnak lehetőleg minden tagja az eddiginél fokozottabb mértékben résztvehessen.

Ehhez képest a személyzetnek átengedett vadászterületek feletti rendelkezést teljesen a Czim ügykörébe utalom, miért is felhivom, hogy az ezen vadászterületekről a 64141/1904. szám alatt kiadott utasítás értelmében és az 1907. évi 59523. szám alatt kiadott körrendelet figyelembevétel mellett szerkesztendő évi lelövési javaslatokat jövőben mindenkor saját hatáskörében tárgyalja s hagyja jóvá.

Amennyiben pedig ezen vadászterületek nem lennének kielégítő módon alkalmasak arra, hogy rendeltetésüknek megfeleljenek, eziránt teendő indokolt előterjesztésére nem fogok elzárkózni az elől, hogy e vadászterületeket — alkalomadtával s különösen egyes bérbeadott vadászterületek szerződéseinek lejártakor — a lehetőséghez képest más, megfelelőbb területekkel kiegészítsem, esetleg elcseréljem.

Félreértések elkerülése végett megjegyzem, hogy a szóban

forgó vadászterületek fővadállományára nézve a személyzet részére eddig fennállott tiltó rendelkezést hatályon kívül helyezem.

Felhivom ezek után, hogy jövőben hozzám csak a bérbeadásra szánt, továbbá a saját rendelkezéseimre fentartott és a bárczaváltás mellett való értékesítésre, avagy tanulmányi czélokra kijelölt vadászterületek lelövési javaslatait terjeszse fel, a személyzet részére kihasított, valamint a bérbeadott vadászterületekre nézve pedig csak azok múlt évi lőjegyzékeit mutassa be.

Az önálló rendelkezésre átengedett területek vadászati kezelését vadászati főosztályom által ezután is ellenőriztetni fogom.

Budapest, 1913. évi április hó 1-én.

A miniszter helyett:

Bartóky
államtitkár.

IV.

SZABÁLYRENDELET

a szántóföldek, rétek, kaszálók és legelők bérbeadása iránt megkötendő szerződésekbe a talaj termőképességének fentartása és javítása érdekében felveendő rendelkezések tárgyában.

Valamennyi m. kir. kincstári erdőigazgatóságnak, főerdőhivatalnak és erdőhivatalnak.

4034/I/B/1. sz. — Az erdőgazdaságokhoz tartozó mezőgazdasági földek bérbeadása tárgyában jóváhagyás végett elémt terjesztett szerződésekből arról győződtem meg, hogy az igazgatási hivatalok a bérbeadott területek okszerű művelésének és termőképességük fentartásának biztosítására szükséges szerződési feltételekről többé-kevésbé hiányosan gondoskodnak, másfelől azonban egyesek a szerződésekre olyan rendelkezéseket is felvesznek, amelyeknek keresztülvitele sok esetben igen nagy nehézségekbe ütközik.

Ez okból felhivom az igazgatási hivatalt, hogy a jövőben a szántóföldek, rétek (kaszálók) és legelők bérbeadásánál a bérleti feltételek közé a szokásos általános és a helyi körülmények által netalán szükségessé tett különleges feltételeken kívül szó szerint, vagy — ha a helyi körülmények miatt szükséges — megfelelően módosított szöveggel az alábbi kikötéseket is vegye fel:

a) Szántóföldeknél:

1. Bérló köteles a bértárgyon (vagy a bértárgynak az erdőgondnokság által kitakarítandónak minősített részein) levő cserjéket, bokrokat és tuskókat gyökerestől gondosan kiirtani, rakásba összegyűjteni és kiszáradásuk után szélcsendes időben, tűzveszély keletkezésének meggátolására alkalmas módon, gondos felügyelet mellett elégetni s az így nyert hamut a szántóföld silányabb részeinek javítására felhasználni.

2. Köteles továbbá a bérló a bértárgyon levő kőveket az erdőgondnokság által kijelölendő közeli helyre összegyűjteni s az esetleg felverődő gyomnövényeket késedelem nélkül gondosan irtani. Ha a bérföldön aranka mutatkoznék: az arankás foltok virágzás előtt a bérló által lekaszálandók, vagy szalmával befödve felégetendők.

3. A bértárgyon lévő vízlevezető árkok és barázdák a bérló által állandóan rendben és tisztán tartandók s minden nagyobb esőzés után haladéktalanul kitakarítandók.

4. Bérló köteles a bértárgyat legalább a bérleti idő első és negyedik évében $\frac{\text{érett}}{\text{félíg érett}}$ istállótrágyával megtrágyázni. Az alkalmazandó trágya mennyiségét a termőhelyi viszonyok és a termesztett növények igényeinek, továbbá a trágyázás tervezett időközének és a netalán használt részleges trágyaszerek várható hatásának figyelembevételével úgy kell megállapítani, hogy a talaj jól trágyázott legyen. Ehhez képest a bérlet első és negyedik évében a fennebb jelzett tényezők számbavételével kat. holdanként legalább métermázsa $\frac{\text{érett}}{\text{félíg érett}}$ istállótrágya alkalmazandó.

A kihordott trágyát széttergetés előtt köteles a bérló kupaczkba rakni s ennek megtörténtét az erdőgondnokságnál bejelenteni, hogy az erdőgondnokság a trágyakupaczkból a kihordott trágya mennyiségét becslés útján megállapíthassa. E bejelentéstől számított 8 nap letelte előtt a trágyakupaczkokat csak az erdőgondnokság engedélyével szabad széttergetni.

Ha a bérlőnek nem lenne elegendő istállótrágyája, kérésére az erdőgondnokság megengedheti, hogy a hiányzó istállótrágya helyett a kellő mennyiségben más, teljes hatású trágyaanyagot (pl. emberi ürülék, komposztot, növényi

és állati hamut stb.), ilyen hiányában, vagy az általános hatásu trágyaanyagok pótlása, illetőleg kiegészítéseképpen pedig megfelelő műtrágyakeveréket alkalmazhasson.

5. A kapás és kalászos növények felváltva természetdők. Egy és ugyanazon területen két egymásután következő évnél hosszabb ideig kalászos növények nem természetdők.

6. A bértárgyat a m. kir. előzetes írásbeli engedélye nélkül másra, mint szántóföldi művelésre használni nem szabad.

7. Bérló a bértárgyon építkezéseket csakis a kincstár előzetes engedélyével és az engedélyben megállapítandó feltételek betartása mellett foganosíthat.

b) Réteknél (kaszálóknál).

1. Bérló köteles a bértárgyról (vagy annak az erdőgondnokság által kijelölendő részéről) a cserjéket, bokrokat, tuskókat az erdőgondnokság utasítása szerint kivágni, illetőleg gyökerestől kiirtani, rakásba összegyűjteni és kiszáradásuk után szélcsendes időben tűzveszély keletkezésének meggátolására alkalmas módon gondos felügyelet mellett elégetni s az így nyert hamut a rét silányabb részeinek javítására felhasználni. Ugyanigy kezelendő a bértárgyon esetleg található giz-gaz, gyom, moha és levélalom is, amelyeket a bérló minden évben legalább egyszer gondosan kitaraktani köteles.

2. Bérló tartozik a bértárgyon végzett tuskó- és gyökérirtás helyein maradó gödröket betemetni és úgy ezeket, mint a mutatózó zombékokat, hangyabolyokat, vakond- és vaddisznótúrásokat elegyengetni és a bértárgy területét minden tavasszal annyira elronázni, hogy az egyenletes boronálás és kaszálás lehetővé tétessék. A gyepezetben ekként-támadó hézagok, valamint a bármi okból keletkező ritkás vagy kopárosodó foltok fűmaggal a legközelebbi vetési időszakban bevetendők.

3. Bérló a réten található köveket az erdőgondnokság által kijelölendő közeli helyre összehordani és a mérges vagy káros növényeket (őszi kikerics, aranka, szerbtövis, széles levelű utifű, tövises iglicz, szirontafélék, gyapjufű, sás, nád, káka, surló, sertefű, kutyatej, lapu, páfrány stb.) késedelem nélkül gondosan irtani köteles.

4. Köteles továbbá a bértárgynak netalán mohásodó részeit valamint azokat, amelyeken dudvák, savanyufüvek, vagy a talaj tulságos tömörségének jelei mutatkoznak, a mohásodás, illetőleg gyomosodás, vagy a talaj tulságos tömörségének megszűnéseig évente, azután pedig 2 (kettő) évenként egyszer az erdőgondnokság által megállapítandó évszakban (ősszel vagy tavasszal) két egymást keresztező irányban megfogasolni, a mohát és giz-gazt gondosan összegyűjteni és a fenti 1. pont utolsó bekezdése értelmében kezelni.

5. Bérlo a rét talaját legalább a bérleti idő első, harmadik és ötödik évében kellően megtrágyázni is köteles.

Trágyázásra lehetőleg érett trágyalé alkalmazandó és pedig higitatlan állapotban mérve, kat. holdanként legalább . . . hektoliter, amelyet késő ősszel vagy télen kell a rétre egyenletesen kiöntözni.

Trágyalé hiányában bérlo a trágyázásra az erdőgondnoksággal való előzetes megállapodás szerint megfelelő mennyiségű érett istállótrágyát, komposztot, vagy más általános hatású trágyaszereket, ezek pótlására, illetőleg kiegészítésére pedig megfelelő műtrágyát is alkalmazhat.

A rét feljavítására szánt trágyát a bérlo köteles a szétteregés előtt kupaczkba rakni és ennek megtörténtét az erdőgondnokságnak bejelenteni, hogy az a trágya mennyiségét ellenőrizhesse.

E bejelentéstől számított 8 nap letelte előtt a trágyakupaczkokat csak az erdőgondnokság engedélyével szabad szétteregetni.

A trágyagyázásra szánt anyagok lejtős helyen, a lejtő felső részén mindig vastagabb rétegekben szórandók fel, mint a lejtők alább eső részein.

6. Öntözési vagy lecsapolási berendezést a bérlo csak a kincstár előzetes engedélyével és feltételei szerint létesíthet és a berendezések használata tekintetében is köteles a m. kir.-al egyetértőleg megállapítandó eljárást követni.

Ugyanez a rendelkezés érvényes a bérlo által a bértárgyon netalán létesíteni kívánt másféle építményekre és épületekre is.

7. A rét fűtermése rendszerint akkor kaszálendő, amikor a rét növényzetének legnagyobb része virágzásban van. Az erdőgondnokság azonban az előbbi kaszálást is kötelességévé teheti a

bérlőnek, ha és amennyiben az a nagyon elszaporodott értéktelen élősködő gyomok (csörgőfű, kakasczimer stb.) kiirtása végett szükségnek mutatkozik.

8. A bértárgy legeltetése csupán a ^{széna}_{sarju} lekaszálása után van megengedve. Tartós esőzések idején azonban a legeltetés akkor is feltétlenül szüneteltetendő.

Disznókat csak orrgyűrűvel ellátva szabad legeltetni.

A legelő jószág által elhullatott trágyát kiszáradás előtt köteles a bérlő a bértárgyon egyenletesen széjjeltergetni.

Ha a bérlő a legeltetést rendszeres kosarazás, vagy karámozás útján végzi, akkor az akként eszközölt trágyázás mérvéhez képest a 5. pontban megkivánt trágyamennyiség apasztatni fog. Az apasztás arányát az erdőgondnokság állapítja meg.

A bértárgyon legelő állatok által elhullatott trágyának a bértárgyról való elhordása szigoruan tilos.

c) *Havasi és más gyeplegelőknél.*

1. Bérlő a kibérelt legelőn darab számosjószágot, illetve darab -ot és darab -ot legeltethet.

Egy darab számosjószágnak vétetik 1 darab tehén, vagy szopós borjas tehén, 1 darab 2 évet betöltött tinó vagy üsző, 1 darab ökör vagy bika, 1 darab egyévesnél fiatalabb elválasztott csikó, 2 darab $\frac{1}{2}$ —2 éves tinó vagy üsző, 5 darab juh és 10 darab bárány. Egy darab egy éven felüli ló másfél számosjószágot, egy csikóskancza két számosjószágot teszen ki.

Kecskéket a legelőkre bocsátani tilos, sertések pedig csak orrkarikával ellátva hajthatók fel.

A legelőre felhajtott állatok létszámát a bérlő a felhajtás első napjától számítandó 14 nap alatt köteles az erdőgondnokságnál bejelenteni.

2. A felhajtott állatok csakis rendes csordá . . ban (nyájban, falkában) megbízható közös pásztor . . felügyelete alatt legeltethetők.

Bérbevevő köteles a bértárgyon alkalmazandó pásztorai nevét és illetőségét még a felhajtás előtt az erdőgondnokságnak bejelenteni és őket a legelő közvetlen felügyeletével megbízott kincstári erdőőr-nek bemutatni. Ha a bérlő a legeltetési

idő alatt pásztorait változtatná, az új pásztorokat illetőleg ugyanez az eljárás követendő.

A kincstári erdőtishti és erdőőri személyzet irányában engedtlenséget tanúsító, erdőt károsító, vadorzást űző, izgága, rovott multu és iszákos egyéneket, valamint olyanokat, akik testi vagy szellemi fogyatékoságaik miatt arra nem alkalmasak, bérbevevő pásztornak, vagy bértárgyon más alkalmazottnak nem fogadhat fel és ha valamelyik alkalmazottja utólag bizonyulna ilyennek: köteles azt az erdőgondnokságtól veendő felszólításra azonnal eltávolítani és helyébe mást felfogadni.

3. Bérlő a pásztorai és más alkalmazottai által elkövetett erdő- vagy legelőkárokért felelős és az általa vagy alkalmazottai által elkövetett károsítások után kiszabott kár és büntetéspénzt perlés nélkül különbeni szerződösszegés terhe alatt a felszólítás keltétől számított 14 napon belül megfizetni tartozik.

4. A legeltetési időszaknak kezdetét és végét az erdőgondnok évenként az időjáráshoz alkalmazkodva állapítja meg. Tartós esőzések alkalmával a legeltetés tilos.

5. A legelőre való fel- és lehajtás — kincstári területen át — kizárólag csak azokon az utakon (ösvényeken) engedtetik meg, amelyek az erdőgondnokság által ki fognak jelölni. A fel- és illetőleg lehajtott jószág által használt utakban (ösvényekben) okozott rongálásokat bérlő a felszólítástól számított idő alatt helyreállítani köteles.

6. Bérlő köteles a legelőterületet az erdőgondnokság által megállapítandó sorrendben, tagonként rendszeresen (pásztásan) legeltetni.

7. A jószágnak a legelőn való delettetésére és éjjeleztetésére csakis a m. kir. erdőgondnokság által előzetesen megállapított helyeket szabad használni és pedig abban a sorrendben és olyan időbeli beosztással, amilyent az erdőgondnokság megállapít.

Ugyanazon a helyen a jószágot egyfolytában 6 napnál tovább fektetni nem szabad.

Az éjjelező- és delelőhelyeken a bérlő köteles a trágyát kiszáradás előtt egyenletesen szétgereblyéltetni és ha ott (valamint az esetleg meglévő tanyahelyeken) fölös mennyiségű trágya gyűl

össze, a fölösleget a legelő silányabb részeire (és pedig mindenkor azoknak felső felére) széthordatni és ott elteregtetni.

Bérlő köteles továbbá gondoskodni arról is, hogy a pásztorok legeltetés közben az összes trágyalepényeket megszáradásuk előtt széjjelgereblyéljék.

Bérlőnek és alkalmazottainak a legelőterületről trágyát eladni, elhordani vagy másnak átengedni szigoruan tilos.

8. Bérlő köteles a bérelt legelőterület rendben- és tisztántartásáról és javításáról is gondoskodni.

Ehhez képest köteles:

a) a zombékákat, hangyabolyokat, vakond- és vaddisznóturásokat széthányini és elegyengetni s ennek megtörténte után a bevetést igénylő foltokat (hézagokat) fűmaggal bevetni;

b) a gyomnövényeket állandóan irtani, a nagyobb gyomfoltokat egy nyáron 5—6-szor lekaszálni s az erdőgondnokság által irtásra kijelölendő cserjéket is tövestől kivágni;

c) a szerteszt heverő köveket az erdőgondnokság részéről megjelölendő helyekre összehordani;

d) a legelőn levő mohát és gíz-gáz hegyesfogu vasgereblyével vagy boronával összegereblyélni.

9. A bérelt legelőn építkezéseket foganatosítani csak a kincstár előzetes engedélyével és az engedélyben megszabandó feltételek betartása mellett szabad.

A bértárgyon végzendő építkezésekhez és tatarozásokhoz (ideértve a kunyhókat és félszereket is) a bérlő és alkalmazottai fenyőkérgyet általában csak ott és olyan feltételek betartásával használhatnak, ahol és amiként azt a m. kir. erdőgondnokság előzetes elbírálás után megengedi.

10. Bérlő tartozik a legelőterületen levő itatókat állandóan rendben, illetve jókarban és tisztán tartani.

11. Bérlő tartozik gondoskodni arról, hogy pásztorai a betegség jeleit mutató állatokat a többitől azonnal elkülönítsék, az előforduló betegségeket és elhullásokat úgy az illetékes előljárásnak, mint az erdőgondnokságnak azonnal bejelentésük s az elhullott állatok eltakarításáról az állategészségügyi törvények és szabályok értelmében gondoskodjanak.

12. Bérlő a legeltetésen kívül semmiféle más haszonélvezeti

jogot nem gyakorolhat. Nincs megengedve az sem, hogy bérlő, vagy alkalmazottai a kincstári területen lőfegyverrel járjanak. A nyájörzéshez szükséges kutyák 35 cm hosszú és 6 cm vastag és a térd alá lógó kolonczczal látandók el. A kolonczz nélküli, vagy szabálytalan kolonczczal ellátott kutyák a kincstári erdészeti személyzet által lelőhetők anélkül, hogy a lelőtt kutyákért bármiféle kártérítéssel tartoznának.

13. Bérlő abban az esetben, ha a legelőt éjjelre haza nem járó állatokkal legelteti, a legelő egy részének fűtermését a felhajtott állatoknak zord időben való takarmányozására felhasználhatja. Evégből megengedi a kincstár, hogy a bérlő a legelőnek az erdőgondnokság által e célra előre kijelölendő részét elkerítse és ott szénát gyűjtsön. Ezt a szénát azonban a bérlő csak a bértárgy területén az ott legeltetett állatok takarmányozására használhatja fel és onnan semmi körülmények között el nem szállíthatja.

14. A legelőn szükséges tüzeléshez való faanyagok csupán az erdőgondnokság által e célra kijelölt helyekről s a kincstár részéről megszabott módon, időben és feltételek mellett gyűjthetők és tüzelni is csak a kincstári erdőgondnokság által megszabott követelmények lelkiismeretes betartásával szabad.

d) *Erdei legelőknél*

a havasi és más gyeplegelők használatára nézve összeállított rendelkezések kötendők ki, kivéve a 7., 8. és 13. pontot, amelyek az erdei legelőknél figyelmen kívül hagyhatók.

Ugy a szántókra, mint a rétekre és a gyeplegelőkre vonatkozó szerződésekben kikötendő továbbá az is, hogy amennyiben bérlő az okszerű művelést és illetőleg a terület kitakarítását és rendbehozását s a talaj termőképességének fentartását és javítását célzó kötelezettségei bármelyikének megfelelően eleget nem tenne, az erdőgondnokságnak jogában áll a bérlő által nem, vagy csak hiányosan teljesített munkát a bérlő biztosítékának terhére elvégeztetni, minek megtörténte után bérlő a biztosítékot azonnal kiegészíteni tartozik. Ha bérlő a felszólalástól számított 14 napon belül a biztosítékot ki nem egészitené, vagy a szerződésben elvállalt és fent említett kötelezettségek bármelyikének másodizben sem

tesz eleget, szerződésszegést követ el és ellene a szerződésszegés esetére megállapított eljárás alkalmazható.

Annak érdekében, hogy a rétek és kaszálók bérlőitől megkívánt boronálási, gyomirtási stb. kötelezettségnek a szegényebb sorsu nép is akadály nélkül eleget tehessen, felhivom az igazgatási hivatalt, hogy a szükségesnek mutatkozó lánczboronákat (Lacke-féle lánczboronát) s egyéb rét- és legelőmívelési eszközöket (rétyalut) a rendelkezésre álló hitel keretén belül fokozatosan szerezze be s használatukat a bérlőnek kellő beosztással és a kiméletes használat lehető biztosítására alkalmas feltételekkel engedje meg.

Egyben értesitem az igazgatási hivatalt, hogy a félreeső fekvésük miatt állati, vagy emberi trágyával, illetőleg trágyalével nem javítható szántók és rétek termőképességének fentartása érdekében a célszerűség határai között a fahulladékból, erdei alomból és erdei földből készíthető komposzt igénybevételével is lehetővé kívánom tenni, minélfogva megengedem, hogy ott, ahol az ilyen komposzt készítésére való anyagok az erdőgazdaság érdekeinek sérelme nélkül termelhetők és igénybevételük valóban szükséges: a bérleti szerződésekben a gazdasági érdekek gondos szem előtt tartásával ilyen anyagok szolgáltatását is tárgyalhassa. Az e célra való anyagok a bérlőknek mérsékelt áron adhatók ki és áraik az árjegyzékben tárgyalandók.

Gondoskodni kívánok továbbá arról is, hogy a rét- és legelő-bérlők a szerződésileg köteleességükké tett magvetéseket az adott termőhelyi viszonyok között legcélszerűbben alkalmazható magkeverékkel s lehetőleg jó és olcsó fűmaggal végezzék, minélfogva megengedem, hogy a szükséges fűmagot az igazgatási hivatal saját hitele terhére szerezze be és a tényleges beszerzési költséggel bocsássa a bérlők rendelkezésére; abban az esetben, ha valamelyik bérlő a rétek trágyázásához komposztot kívánna alkalmazni, minden egyes esetben állapítsa meg, vajjon a komposzt céljaira szükséges fahulladék, lombalom, erdei föld egyáltalában gyűjthető-e a kincstári területen és ha igen, hol, milyen mérvben és mily módon.

Itt megjegyzem még, hogy az olyan silány rétek, amelyeket eredményesen csak szántóföldi mívelés kapcsán lehet feljavítani, átmenetileg ilyen mívelésre is átengedhetők. Ekkor azonban a

szerződésben meg kell jelölni az alkalmazandó vetésforgót és a természetendő gazdasági növényeket s az eljárás részletezése mellett biztosítani kell azt, hogy bérlő a területet a bérlet lejártával ismét begyepesített állapotban adja át.

Megjegyzem továbbá, hogy a mezőgazdasági földek bérbeadása iránt megkötendő szerződések időtartama (a bérleti uton való hasznosításból kivonandó gyeplegelők kivételével) lehetőleg 6 (hat) évben állapítandó meg.

A kellő gondozás hiánya miatt zombékkal és gyomnövényzettel (ideértve az ott gyomnak tekintendő cserjéket is) nagyon eltelt olyan kaszálókra nézve azonban, amelyeknek kitakarítása és feljavítása 6 évi bérleti idő alatt kellő haszonnal meg nem térülhető sok munkát igényel, nem zárkozom el az elől, hogy az indokolt szükséghez képest hosszabb (8—10 évi) bérleti időt is engedélyezzek.

A nagyon zombékos, vagy gyomnövényzettel (cserjékkel) nagyon eltelt földek bérleti szerződéseiben mulhatlanul gondoskodni kell arról is, hogy az évente kitakarítandó terület minimuma és az egész terület megfelelő kitakarításának végső határideje meg legyen állapítva.

Annak érdekében, hogy a bérlők a rétek és legelőknek mielőbb való kitakarítására fokozottabb ösztönzést nyerjenek, hajlandó vagyok hozzájárulni ahhoz is, hogy olyan rétek és legelők szerződéseiben, amelyeknél a feljavítás mielőbbi végrehajtását fontos érdekek sürgetik, a bérlőknek arra az esetre, ha a terület megfelelő kitakarítását az előbbieik szerint megállapított végső határidőnél korábban befejezik, a haszonbér bizonyos részének elengedése biztosíttassék. Az ekként elengedendő összeg a bérlőt terhelő munka nagysága és értéke — a bérlet jövedelmezősége s a feljavítás mielőbbi befejezését sürgető érdekek fontosságának mérlegelése alapján — hozandó javaslatba.

Végül figyelmeztetem az igazgatási hivatalt, hogy a bérbeadandó mezőgazdasági földek kikiáltási bérösszegeinek megállapításánál az eddig elért és illetőleg a környéken szokásos bérek mellett a bértárgyon elérhető tényleges jövedelmezőségre, valamint azon új kötelezettségekre is gondos figyelemmel legyen, amelyek a fentiek értelmében a bérlő terhére kikötetnek és a kikiáltási

bért minden esetben úgy állapítsa meg, hogy amellet helyes gazdálkodás és kellő szorgalommal megfelelő tiszta jövedelmet lehessen elérni.

Budapest, 1913. évi április hó 6-án.

A miniszter rendeletéből:

Téglás s. k.
miniszteri tanácsos.

V.

KÖRRÉNDELET

a fizetéstelen tisztviselők és díjtalan gyakornokok családi pótlékának megállapítása tárgyában.

Valamennyi fő- és ügyosztálynak, a számvevőségi igazgatónak, a számvevőség mindhárom csoportjának, a segédhivatalok főigazgatójának és valamennyi alárendelt hatóságnak, hivatalnak, intézetnek és közegnek.

2814/1913. eln. szám. — Tudomás és mihez tartás végett értesitem a Czimet, hogy a pénzügyminiszter ur — a m. kir. közigazgatási bíróságnak egy felmerült konkrét esetből kifolyólag hozott határozatára való tekintettel — hozzájárult ahhoz, hogy a díjnokokból kinevezett fizetéstelen tisztviselők és díjtalan gyakornokok, akik korábbi díjnoki minőségben élvezett napi, illetőleg havi díjaik élvezetében fizetéstelen tisztviselőkké, illetve díjtalan gyakornokokká történt kineveztetésük után is meghagyattak, ha egyébként a szabályszerű feltételek fenforognak, a díjnokokat megillető családi pótlékban részesíttessenek.

Budapest, 1913. évi márczius hó 29-én.

A miniszter helyett:

Kazy s. k.
államtitkár.

